

Laidiens: **16.11.2020., Nr. 222A (14:42)**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2020/222A.3**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 677

Rīgā 2020. gada 10. novembrī (prot. Nr. 70 32. §)

Noteikumi par aizdevumiem un to procentu likmju subsīdijām komersantiem konkurētspējas veicināšanai

*Izdoti saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likuma
12. panta ceturto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. atbalsta piešķiršanas nosacījumus aizdevumu un to procentu likmju subsīdiju veidā;

1.2. kārtību, kādā īsteno šajos noteikumos ietvertos aizdevumu un to procentu likmju subsīdiju programmu (turpmāk – krīzes aizdevumu programma);

1.3. aizdevumu un to procentu likmju subsīdiju piešķiršanai pieejamo finansējumu;

1.4. atbalstāmo darbību un izmaksu attiecināmības nosacījumus;

1.5. atbalsta uzskaiti, neatbalstāmās nozares un darbības.

2. Krīzes aizdevumu programmas mērķis ir sekmēt komersantu attīstību, konkurētspēju, eksporta apjoma saglabāšanu un palielināšanu, nodrošinot finansējumu dzīvotspējīgu uzņēmējdarbības projektu īstenošanai, un veicināt Latvijas tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību un starptautisko konkurētspēju.

3. Krīzes aizdevumu programmas ietvaros aizdevumus sniedz un to procentu likmju subsīdijas piemēro akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk – sabiedrība "Altum").

4. Šo noteikumu izpratnē finansējumu var saņemt komersants, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

4.1. tas ir liels komersants, kas atbilst Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (turpmāk – Komisijas regula Nr. 651/2014), 2. panta 24. punktā noteiktajai definīcijai, vai vidējais komersants, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 I pielikuma 2. panta 1. punktā noteiktajiem kritērijiem un pārsniedz Komisijas regulas Nr. 651/2014 I pielikuma 2. panta 2. punktā noteiktos kritērijus;

4.2. tas ir reģistrēts Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā;

4.3. investīciju projekta mērķis ir konkurētspējas saglabāšana un veicināšana ārvalstu noieta tirgos;

4.4. aizdevuma un tā procentu likmju subsīdijas mērķis atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 49. punktam ir investīcijas komersanta projekta sākotnējos ieguldījumos – materiālajos un nemateriālajos aktīvos ražošanas uzsākšanai, paplašināšanai (tai skaitā komersantu pārņemšanai) un efektivizācijai vai paredzamo algu izmaksām, ko rada sākotnējā ieguldījuma rezultātā radītās darbvietas (turpmāk – paredzamo algu izmaksas), par divu gadu periodu;

4.5. tam saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parādnieku datubāzē pieejamo informāciju nav nodokļu vai nodevu parādu, tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parāda, kas kopsummā pārsniedz 150 *euro*, vai, ja parāds kopsummā pārsniedz 150 *euro*, tam ir piešķirts samaksas termiņa pagarinājums vai Valsts ieņēmumu dienests ir pieņēmis lēmumu par nokavēto nodokļu maksājumu labprātīgu izpildi;

4.6. tas nav uzskatāms par grūtībās nonākušu uzņēmumu saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 18. punktu;

4.7. uz to neattiecas līdzekļu atgūšanas rīkojums saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 4. punkta "a" apakšpunktu.

5. Šo noteikumu izpratnē saistītās personas ir saimnieciskās darbības veicēji, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 I pielikuma 3. panta 3. punktā noteiktajai definīcijai.

6. Krīzes aizdevumu programmas īstenošanai pieejamo finansējumu veido valsts budžeta finansējums 50 000 000 *euro* apmērā. Finansējumu izmanto sabiedrības "Altum" sagaidāmo zaudējumu segšanai, aizdevumu izsniegšanai un aizdevumu procentu likmju subsīdijām. Sabiedrības "Altum" pārvaldības maksas segšanai izmanto krīzes aizdevumu programmas ietvaros atmaksāto finansējumu – klientu maksājumus no aizdevumiem.

7. Lai nodrošinātu finansējumu aizdevumu piešķiršanai, sabiedrība "Altum" var piesaistīt valsts aizdevumu līdz 100 000 000 *euro* apmērā kredītlīnijas veidā vai piesaistīt aizdevumu no starptautiskajām finanšu institūcijām, vai emitēt obligācijas. Valsts aizdevuma atmaksas termiņš ir līdz 2045. gada 31. decembrim. Valsts aizdevumam nepiemēro riska likmi, un to nodrošina ar komerčķīli, sabiedrībai "Altum" ieķīlājot prasījuma tiesības un to nākamās sastāvdaļas kā lietu kopību, kas izrietēs no sabiedrības "Altum" izsniegtajiem aizdevumiem.

8. Aizdevuma līgumu noslēgšanas beigu termiņš ir termiņš, kas noteikts Komisijas regulas Nr. 651/2014 58. panta 4. punktā un 59. pantā.

9. Ekonomikas ministrija un sabiedrība "Altum" slēdz līgumu par krīzes aizdevumu programmas ieviešanu un uzraudzību.

II. Krīzes aizdevumu programmas nosacījumi

10. Finansējumu sniedz kā reģionālo atbalstu saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. pantu.

11. Komersanta projektam piesaistītā atbalsta ietvaros atbalstu sniedz par ieguldījumiem materiālajos aktīvos (saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 29. punktu) un nemateriālajos aktīvos (saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 30. punktu) vai paredzamo algu izmaksām (saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 31. punktu), ievērojot šādus nosacījumus:

11.1. atbalstāmās izmaksas ir sākotnējie ieguldījumi saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 49. punkta "a" un "b" apakšpunktu;

11.2. aktīvi ir jauni (izņemot komercdarbības vietas iegādi vai ja aktīvus iegādājas vidējais komersants) atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 6. punktā minētajiem nosacījumiem;

11.3. nemateriālie aktīvi atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 8. punktā minētajiem nosacījumiem. Lielajiem komersantiem nemateriālos aktīvus var finansēt līdz 50 % no sākotnējo ieguldījumu kopējām attiecināmajām ieguldījumu izmaksām;

11.4. ja finansējumu piešķir paredzamo algu izmaksām:

11.4.1. paredzamo algu izmaksas aprēķina kā pieļaujamās izmaksas divu gadu periodā par sākotnējo ieguldījumu rezultātā radītajām darbvietām atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 4. punkta "b" apakšpunktam;

11.4.2. atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 9. punktā noteiktajām prasībām:

11.4.2.1. sākotnējo ieguldījumu projekts attiecīgajā komercdarbības vietā rada faktisku darbinieku skaita pieaugumu salīdzinājumā ar vidējo rādītāju iepriekšējos 12 mēnešos, kas nozīmē, ka no attiecīgajā periodā izveidoto darbvietu skaita atņem visas zaudētās darbvietas;

11.4.2.2. darbvietas aizpilda triju gadu laikā pēc sākotnējo ieguldījumu pabeigšanas;

11.4.2.3. darbvietas komersantā tiek saglabātas vismaz piecus gadus pēc tam, kad attiecīgā darbvieta pirmo reizi aizpildīta (pieņemts darbinieks);

11.5. komersantam nepieciešams izvēlēties, vai projekta ietvaros tiks attiecinātas sākotnējo ieguldījumu izmaksas vai arī paredzamo algu izmaksas par divu gadu periodu;

11.6. maksimāli pieļaujamā atbalsta intensitāte krīzes aizdevumu programmas ietvaros ir 35 % (lielajiem komersantiem) vai 45 % (vidējiem komersantiem) no atbalstāmajām izmaksām atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 12. punktam.

12. Lai saņemtu finansējumu, komersantam jāievēro šādi nosacījumi:

12.1. sniegtajam finansējumam ir stimulējoša ietekme atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 6. panta 2. punktā minētajām pazīmēm:

12.1.1. šo noteikumu 22.1. apakšpunktā minētais pieteikums ir iesniegts pirms darbu uzsākšanas ar ieguldījumu projektu atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 23. punktam;

12.1.2. ja projektam piesaista citu valsts budžeta finansējumu, darbu ar projektu var uzsākt tad, kad visās iestādēs, kur pretendē uz atbalstu, ir iesniegts pieteikums un ir pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu vai noslēgts līgums, ja atbalstu nepiešķir ar lēmumu, atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 6. panta 2. punktam;

12.2. sākotnējie ieguldījumi paliek Latvijas Republikā vismaz piecus gadus (lielajiem komersantiem) vai trīs gadus (vidējiem komersantiem) atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 5. punktam;

12.3. komersants apstiprina, ka pēdējo divu gadu laikā pirms pieteikšanās uz atbalstu nav pārcēlis komercdarbības vietu no Eiropas Ekonomikas zonas uz komercdarbības vietu, kurā tiks veikts sākotnējais ieguldījums, kuram pieprasīts atbalsts, un apņemas to nedarīt divus gadus pēc tam, kad pabeigts sākotnējais ieguldījums, kuram tiek pieprasīts atbalsts.

13. Lielajiem komersantiem finansējumu būtiskām izmaiņām un esošas komercdarbības vietas darbības dažādošanai var piešķirt, ja tiek ievēroti Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 7. punktā minētie nosacījumi par:

13.1. atbalstāmajām izmaksām būtiskām pārmaiņām ražošanas procesā;

13.2. atbalstāmajām izmaksām esošas komercdarbības vietas darbības dažādošanai.

14. Aizdevuma maksimālais apmērs ir 15 000 000 *euro*. Aizdevums nepārsniedz 75 % no komersanta sākotnējo ieguldījumu projekta atbalstāmajām izmaksām, ievērojot šo noteikumu 17. punktā minētos nosacījumus.

15. Aizdevuma termiņu nosaka, ņemot vērā aizņēmēja nozares specifiku, ekonomisko ciklu, aizdevuma izmantošanas mērķi un par aizdevuma līdzekļiem iegādājamo aktīvu lietderīgo kalpošanas laiku un amortizācijas termiņu. Aizdevuma termiņš nepārsniedz:

15.1. trīs gadus – investīciju aizdevumiem, kur pieļaujamās izmaksas tiek rēķinātas, pamatojoties uz paredzamajām algu izmaksām saskaņā ar šiem noteikumiem;

15.2. 20 gadus – aizdevumiem sākotnējiem ieguldījumiem, nepārsniedzot iegādājamo aktīvu lietderīgo kalpošanas laiku un amortizācijas termiņu.

16. Sabiedrības "Altum" aizdevums tiek piešķirts sadarbībā ar kredītiestādi, līzings sabiedrību vai citu finanšu institūciju (turpmāk – cits finansētājs) kā sindicētais aizdevums. Sabiedrības "Altum" aizdevums:

16.1. ir struktūrā subordinēts attiecībā pret kredītiestādes sniegto ilgtermiņa kredītu vai finanšu līzingu un ir pastiprināts ar zemāku nodrošinājuma kārtu nekā cita finansētāja sniegtais ilgtermiņa kredīts vai finanšu līzings;

16.2. nepārsniedz 50 % no sindicētā aizdevuma.

17. Komersants atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 14. punktam nodrošina līdzfinansējumu vismaz 25 % apmērā no projekta atbalstāmajām izmaksām, izmantojot pašu līdzekļus vai ārējo finansējumu, tai skaitā cita finansētāja izsniegtu ilgtermiņa kredītu vai finanšu līzingu. Par šo līdzfinansējumu nav saņemts nekāds publiskais atbalsts, tai skaitā *de minimis* atbalsts.

18. Sabiedrības "Altum" aizdevuma procentu likmi nosaka, ņemot vērā aizņēmēja kredītreitingu un aizdevuma nodrošinājuma līmeni:

18.1. aizdevuma procentu likme investīcijām vai paredzamo algu izmaksām pēc procentu likmju subsīdijas piemērošanas (ja tāda tiek piešķirta) ir vienāda ar cita finansētāja aizdevuma procentu likmi;

18.2. aizdevuma procentu likmi var fiksēt uz laiku līdz 10 gadiem;

18.3. komersanta kredītreitings nav zemāks par "B" saskaņā ar šo noteikumu pielikumu.

19. Sabiedrības "Altum" aizdevumam pieejama aizdevuma procentu likmju subsīdija, kas tiek piešķirta kā aizdevuma procentu likmes samazinājums par visu attiecīgo atbalsta periodu, ievērojot šādus nosacījumus:

19.1. aizdevuma procentu likmju subsīdija nepārsniedz aizdevuma gada procentu likmi 2,5 % apmērā;

19.2. aizdevuma procentu likmju subsīdija pieejama uz visu aizdevuma periodu;

19.3. aizdevuma procentu likmes subsīdijas noteikšanā tiek ņemta vērā šo noteikumu 27. punktā minētā aprēķina formula.

20. Sabiedrība "Altum" aizdevuma pamatsummas atmaksu investīcijām var atlikt uz laiku līdz 10 gadiem.

21. Ja pārkāptas šo noteikumu prasības, kas izriet no Komisijas regulas Nr. 651/2014 nosacījumiem, komersantam ir pienākums atmaksāt sabiedrībai "Altum" visu projekta ietvaros saņemto nelikumīgo komercdarbības atbalstu kopā ar procentiem, kuru likmi publicē Eiropas Komisija saskaņā ar Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regulas (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par